

PS-I.431.2.9.2025

P R O T O K Ó Ł

KONTROLI PROBLEMOWEJ

przeprowadzonej

w Środowiskowym Domu Samopomocy w Lubniewicach

Działając na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.), przepisów rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 2285 ze zm.) oraz przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 249)

zespół inspektorów w składzie:

- 1. Marta Mikołajczyk** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 124-1/2025 z 18 kwietnia 2025 r. – kierująca zespołem inspektorów;
- 2. Marzena Modrzewska** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim, posiadająca upoważnienie Wojewody Lubuskiego Nr 124-2/2025 z 18 kwietnia 2025 r. – członek zespołu inspektorów;

(akta kontroli str. 1-2)

przeprowadził, w okresie od 23 maja 2025 r. do 11 czerwca 2025 r., w Środowiskowym Domu Samopomocy w Lubniewicach, Jarnatów 39B kontrolę problemową w zakresie wskaźnika zatrudnienia w zespole wspierająco-aktywizującym oraz kwalifikacji kadry. Celem kontroli było podniesienie jakości świadczonych usług. Czynności w siedzibie jednostki dokonano 23 maja 2025 r.

(akta kontroli str. 9)

Ocenie poddano zagadnienia:

1. Wskaźnik zatrudnienia w zespole wspierająco-aktywizującym.
2. Kwalifikacje kadry zespołu wspierająco-aktywizującego.

(akta kontroli str. 5-8)

Do oceny powyższych zagadnień zespół inspektorów przyjął:

- a. dokumenty udostępnione kontrolującym, w toku czynności dokonanych w siedzibie jednostki:
 - akta osobowe Kierownika i wszystkich pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego;

- dokumentację, dotyczącą ewidencjonowania czasu pracy pracowników za kwiecień 2025 r. i 1-23 maja 2025 r.;
- b. dokumentację przekazaną przez Kierownika ŚDS e-PUAPem 23 maja 2025 r. i pocztą elektroniczną 28 maja 2025 r.;
- c. dokumentację dostępną w aktach Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim (znak sprawy: PS-I.431.1.2.2022 – kontrola kompleksowa).

Czynności kontrolnych dokonano w obecności Pani Magdaleny Nowackiej – Kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubniewicach.

Przed przystąpieniem do kontroli, zespół inspektorów złożył pisemne oświadczenia, o braku okoliczności, uzasadniających wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

(akta kontroli str. 3-4)

Dokonano na tej podstawie następujących ustaleń:

1. Wskaźnik zatrudnienia w zespole wspierająco-aktywizującym.

Realizacja ustawowych zadań możliwa jest wyłącznie wtedy, gdy istnieją faktyczne ku temu warunki. Ustawodawca zapewnił obowiązek zatrudnienia minimalnej liczby pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, jako gwarancję odpowiedniej jakości usług w indywidualnej i grupowej pracy z uczestnikiem.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia z 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego wynosi nie mniej niż 1 etat na: 7 uczestników w domu typu A, 5 uczestników w domu typu B i C, 3 uczestników w domu typu D.

Listy obecności pracowników prowadzone są rzetelnie. ŚDS spełnia wymagany minimalny wskaźnik zatrudnienia w Zespole Wspierająco-Aktywizującym.

Kontrolujący przeanalizowali listy obecności pracowników za kwiecień 2025 r. i 1-23 maja 2025 r. Na tej podstawie ustalili, że w ŚDS nie ma pracowników długotrwale nieobecnych. Obecności pracowników zaznaczane są podpisami. W przypadku nieobecności pracowników wpisywany jest znak: „-”.

Kontrolujący dokonali analizy przedłożonych akt osobowych pracowników i zbadali wskaźnik zatrudnienia w ZWA według stanu na dzień rozpoczęcia czynności kontrolnych (23.05.2025 r.). W ŚDS zatrudnieni są: kierownik, 3 instruktorów do spraw kulturalno-oświatowych, terapeuta i terapeuta zajęciowy. Zespół inspektorów ustalił, że członkowie zespołu mają podpisane umowy o pracę na czas nieokreślony i określony. Pracownicy realizują zadania wyłącznie na rzecz tego ośrodka wsparcia. Wszyscy zatrudnieni pracownicy oraz kierownik są członkami zespołu wspierająco-aktywizującego (Zarządzenie Nr 4/2025 Kierownika Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubniewicach z dnia 16 maja 2025 r.).

Zarządzenie Wojewody Lubuskiego – z dnia 18 marca 2025 r. – w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych

przez jednostkę samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie lubuskim zakłada, że do wskaźnika zatrudnienia w ZWA, wlicza się kierownika ośrodka wsparcia w wymiarze wskazanym w umowie o pracę, pod warunkiem, że realizuje on zadania na rzecz uczestników ośrodka wsparcia, w którym jest zatrudniony. Do wskaźnika w ZWA wlicza się wyłącznie pracowników zatrudnionych na umowę o pracę i posiadających, co najmniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe polegające na realizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Kontrolujący ustalili wskaźnik zatrudnienia biorąc pod uwagę ilość uczestników (decyzje kierujące) i typ Domu, do którego są skierowani. W dniu kontroli decyzje kierujące posiadało 22 uczestników, w tym 1 uczestnik długotrwale nieobecny (w jego miejsce nie przyjęto nikogo na zastępstwo). W dniu rozpoczęcia czynności kontrolnych z usług ŚDS korzystało 22 uczestników (zakwalifikowanych przez Kierownika ŚDS do: typu B – 14 osób, typu C – 5 osób, typu D – 3 osoby). Liczba uczestników ŚDS jest zgodna z ustalonym – z Wojewodą Lubuskim – typem i liczbą miejsc w poszczególnych typach. Wskaźnik – liczony do ustalonego typu Domu i faktycznej ilości uczestników posiadających decyzje – na dzień kontroli **musi wynosić nie mniej niż 4,8**.

ŚDS **spełnia wymagany minimalny wskaźnik zatrudnienia w ZWA**. Wartość wskaźnika zatrudnienia w dniu kontroli w Zespole **wynosiła 5,5 etatów**. Kontrolujący do wskaźnika wliczyli etaty:

- pracowników świadczących pracę (5 etatów);
- 0,5 etatu Kierownika (Kierownik w dniu kontroli nie przedłożyła dziennika pracy z uczestnikami).

Kontrolujący zauważają, że przy pełnym obłożeniu miejsc (przy obecnie ustalonym typie) wymagany wskaźnik wyniósłby 5,13 etatu. Zatem przy obecnym zatrudnieniu także byłby spełniony.

W myśl § 12 ust. 1a rozporządzenia w sprawie ŚDS, w przypadku uczestników z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu, będących uczestnikami domów typu A, B i C, wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego wynosi nie mniej niż 1 etat na 3 uczestników. Kontrolujący przeanalizowali dokumentację kwalifikującą do poszczególnych typów wszystkich 22 uczestników.

Na tej podstawie ustalono, że jeden z uczestników (zakwalifikowany do typu B), zgodnie z dokumentami kwalifikuje się do typu D. Kierownik ŚDS nie pobiera na tego uczestnika zwiększonej dotacji. Wskaźnik zatrudnienia – liczony zgodnie z dyspozycją § 12 ust. 1a – powinien wynosić 4,93 etatów (typ B – 13 osób, typ C – 5 osób, typ D – 4 osoby) i przy obecnym stanie jest spełniony.

W niniejszej kontroli wskaźnik zatrudnienia został wyliczony w oparciu o ustalone z Wojewodą Lubuskim typy Domu (w myśl zapisów zarządzenia Wojewody Lubuskiego z dnia 18 marca 2025 r.).

(akta kontroli str. 17-105)

Przeprowadzone czynności kontrolne nie wykazały uchybień w badanym zakresie.

2. Kwalifikacje kadry zespołu wspierająco-aktywizującego.

Ustawodawca zapewnił obowiązek zatrudnienia wykwalifikowanych, stale rozwijających wiedzę i umiejętności pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, jako gwarancję odpowiedniej jakości usług w indywidualnej i grupowej pracy z uczestnikiem.

W ŚDS zatrudnia się kierownika realizującego zadania wyłącznie na rzecz Domu, w pełnym wymiarze godzin. Kierownik i pracownicy ŚDS posiadają wymagane – na stanowiskach – kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Zakresy obowiązków pracowników są adekwatne do zajmowanych stanowisk.

Zgodnie z treścią zarządzenia Wojewody Lubuskiego – z dnia 18 marca 2025 r. – w sprawie ustalenia sposobu wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w województwie lubuskim:

- ośrodkiem wsparcia kieruje kierownik ośrodka wsparcia zatrudniony w pełnym wymiarze w tym ośrodku i na jego rzecz;
- kierownik ośrodka wsparcia realizuje zadania wyłącznie na rzecz tego ośrodka wsparcia.

Ponadto kierownik Domu zobowiązany jest posiadać:

- wykształcenie wyższe na kierunku mającym zastosowanie przy świadczeniu usług w domu;
- co najmniej półroczne doświadczenie zawodowe polegające na świadczeniu usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej;
- specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Kierownik ŚDS w Lubniewicach zatrudniony jest na cały etat. Posiada wykształcenie wyższe na kierunku mającym zastosowanie przy świadczeniu usług w ŚDS (magister na kierunku pedagogika) i studia podyplomowe Zarządzanie instytucjami pomocy społecznej¹. Posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej i doświadczenie zawodowe polegające na realizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Kontrolujący przeanalizowali akta osobowe wszystkich pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego zatrudnionych na rzecz ŚDS. Na dzień kontroli wszyscy pracownicy posiadali wykształcenie wymagane na zajmowanych stanowiskach oraz co najmniej trzymiesięczne doświadczenie zawodowe w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi. Stanowiska pracy oraz niezbędne kwalifikacje określone są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2024 r., poz. 1638 ze zm.). Część pracowników na podstawie art. 22 cyt. ustawy zostało przeniesionych do ŚDS, jako nowego pracodawcy przy zachowaniu dotychczas obowiązujących warunków, w tym także stanowisk pracy. Analiza zakresów czynności pracowników wykazała, że są adekwatne do zajmowanych stanowisk.

¹ <https://www.gov.pl/web/rodzina/specjalizacja-z-zakresu-organizacji-pomocy-spoecznej>

Pracownicy prowadzący treningi umiejętności społecznych zostali przeszkoleni w zakresie określonym w §11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pracownicy posiadają szkolenie w zakresie prowadzenia treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się (§ 23 ust. 2). Kierownik organizowała szkolenia dla pracowników, co najmniej raz na 6 miesięcy.

Analiza akt osobowych pracowników Zespołu Wspierająco-Aktywizującego, których zakres obowiązków obejmuje prowadzenie treningów umiejętności społecznych, wykazała, że wszyscy **posiadają** przeszkolenie w zakresie określonym w §11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

Szkolenie, o którym mowa w §23 ust. 2 cyt. rozporządzenia, w zakresie prowadzenia treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się przeprowadza się dla wszystkich pracowników. Dla osób realizujących treningi z umiejętności komunikacyjnych częstotliwość szkolenia nie może być rzadsza niż raz na trzy lata. Z przedłożonych przez Kierownik dokumentów wynika, że pracownicy **odbyli wymagane szkolenie**.

Kontrolujący ustalili, że Kierownik ośrodka wsparcia – w badanym okresie – **organizowała, co najmniej raz na 6 miesięcy**, szkolenia dla pracowników w zakresie tematycznym wynikającym ze zgłoszonych potrzeb. Wszyscy pracownicy uczestniczyli w szkoleniach. Szkolenia te obejmowały m.in. następującą tematykę:

- „Trening regulacji emocji – metody pracy z trudnymi emocjami uczestnika ŚDS”;
- „Praca nad redukowaniem i zmianą szkodliwych nawyków oraz niepożądanych zachowań uczestników ŚDS”;
- „Szkolenie z zakresu pierwszej pomocy”;
- „Miejsce środowiskowych domów samopomocy w sieci oparcia społecznego, dziś i jutro – wyzwania, zagrożenia. Edycja 2024”;
- „Współpraca zespołów terapeutycznych”;
- „Trening umiejętności społecznych jako podstawowa metoda rehabilitacji psychiatrycznej”;
- „Terapia Ręki”;
- „Śmierć i żałoba – jak przygotować uczestnika do śmierci bliskiej osoby”;
- „Zachowania agresywne i/lub autoagresywne wśród podopiecznych – metody postępowania”;
- „Kształtowanie umiejętności życiowych, społecznych motywacyjnych osób niepełnosprawnych – treningi nawyków celowej aktywności z zakresu specjalistycznych usług terapeutycznych”.

(akta kontroli str. 10-97)

Przeprowadzone czynności kontrolne nie wykazały uchybień w badanym zakresie.

Wnioski:

1. Listy obecności pracowników prowadzone są rzetelnie.
2. ŚDS spełnia wymagany minimalny wskaźnik zatrudnienia w Zespole Wspierająco-Aktywizującym.
3. W ŚDS zatrudnia się kierownika realizującego zadania wyłącznie na rzecz Domu, w pełnym wymiarze godzin. Kierownik i pracownicy ŚDS posiadają wymagane – na stanowiskach – kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w pracy z osobami

z zaburzeniami psychicznymi. Zakresy obowiązków pracowników są adekwatne do zajmowanych stanowisk.

4. Pracownicy prowadzący treningi umiejętności społecznych zostali przeszkoleni w zakresie określonym w § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy. Pracownicy posiadają szkolenie w zakresie prowadzenia treningu umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się (§ 23 ust. 2).
5. Kierownik organizowała szkolenia dla pracowników, co najmniej raz na 6 miesięcy.

Nie stwierdzono uchybień i istotnych uchybień w realizacji badanych zadań. Tym samym nie zostaną wydane zalecenia pokontrolne.

Na tym kontrolę zakończono.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do książki kontroli znajdującej się w Środowiskowym Domu Samopomocy w Lubniewicach, pod pozycją nr 4.

POUCZENIE

Zgodnie z § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

Ponadto kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim wobec zastrzeżeń.

Niniejszy protokół kontroli sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano Kierownikowi Środowiskowego Domu Samopomocy w Lubniewicach, drugi pozostawiono w aktach Wydziału Polityki Społecznej LUW w Gorzowie Wielkopolskim.

Kontrolujący:

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Marta Mikołajczyk

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Oddziale Nadzoru i Kontroli
w Pomocy Społecznej
w Wydziale Polityki Społecznej

Marzena Modrzewska

Kierownik jednostki:

KIEROWNIK ŚDS

mgr Magdalena Nowacka